

Stichting *Toets* Centrum *Intereducatief*

TOETSDOCUMENT ONCOLOGISCHE HUIDZORG EN MASSAGE

Specialisatie (allround) schoonheidsspecialiste

Specialisatie

Gebaseerd op het document

“Exameneisen Oncologische huidzorg en massage 2024” van het ANBOS

Inhoud

Voorwoord.....	3
Te toetsen leerdoelen	4
Instroomeisen	6
Toetsplan	7
Toetsmatrijs theorie Oncologische huidzorg en massage	8
Uitgangspunten theorietoets	8
Toetsmatrijs casus portfolio simulatie	10
Uitgangspunten casus portfolio simulatie.....	11
Voorbeeld Casussen:.....	12
Opdracht 1, Ken u zelf om de omgang met oncologische cliënten:	13
Opdracht 2, Voorbereiding, intake, behandelplan en consent:	13
Opdracht 3, Behandeling, waar houdt je rekening mee:	13
Opdracht 4, Evenwichtige afwegingen maken:	14
Beoordelingscriteria casus portfolio simulatie	15
Toetsmatrijs proeve oncologische huidzorg en massage	17
Beoordelingscriteria proeve huidzorg en massage.....	19
Toetstermen	20

Copyright 2024, stichting ToetsCentrum Intereducatief (TCI)

Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld mag, zonder schriftelijke toestemming van stichting TCI, niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op de gehele of gedeeltelijke bewerking.

Aan deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden aanvaarden auteur(s) en uitgever geen aansprakelijkheid. Voor verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich aanbevolen.

Voorwoord

Door kanker of door de behandeling van kanker kunnen cliënten te maken krijgen met veranderingen aan de huid. Het is daarom belangrijk om op de juiste manier om te gaan met de huidproblemen die de ziekte, behandeling en de medicijnen met zich mee kunnen brengen.

De schoonheidsspecialist kan de cliënt aangepast make-up advies geven en de cliënt adviseren om de juiste huidproducten te gebruiken. Daarnaast kan de schoonheidsspecialist, ook een, op de kanker aangepaste huidzorgbehandeling geven.

Naast het leveren van aangepast huidzorgbehandelingen heeft de schoonheidsspecialist ook een signalerende functie. Zij kan huidveranderingen herkennen en kan indien nodig de cliënt adviseren de huisarts te raadplegen.

Te toetsen leerdoelen

Leerdoel 1 Ontstaan van kanker

1. Licht het ontstaan van kanker, de verschillende soorten en de mogelijke zichtbare en onzichtbare effecten voor de oncologische cliënt toe.
1.1. Legt uit wat kanker is. (Begrijpen) 1.2. Legt uit hoe kanker ontstaat. (Begrijpen) 1.3. Kent de meest voorkomende soorten kanker (actuele top 5). (Onthouden) 1.4. Kent het verschil tussen solide en niet-solide kankers en de daaruit volgende aandachtspunten. (Onthouden) 1.5. Kent de meest voorkomende behandelingen bij kanker (zie ook 1.6). (Onthouden) 1.6. Kent de zichtbare en onzichtbare effecten van kanker (behandelingen). (Onthouden) 1.7. Legt copingstrategieën en kenmerkend gedrag uit. (Begrijpen) 1.8. Beschrijft individuele manieren van omgaan met het ziekteproces, gerelateerd aan culturele achtergrond, omgeving, persoonlijk karakter, leeftijd, etc. (Begrijpen) 1.9. (Her)kent specifieke kenmerken van huidkanker en adviseert de cliënt zo nodig om de huisarts te raadplegen. (Begrijpen)

Leerdoel 2 Basiskennis anatomie/fysiologie lymfestelsel/vegetatieve zenuwstelsel

2. Beschikt over basiskennis van de anatomie en fysiologie van het lymfestelsel en het vegetatieve zenuwstelsel.
2.1. Legt uit wat de anatomie van het lymfestelsel is. (Begrijpen) 2.2. Legt uit wat begin- en eindpunt van de lymfevaten is. (Begrijpen) 2.3. Kent het grootste lymfevat. (Onthouden) 2.4. Kent de samenstelling van de lymfe. (Onthouden) 2.5. Kan de diverse onderdelen van het lymfestelsel benoemen. (Onthouden) 2.6. Kan de oorzaken en gevolgen van vervuilde lymfe toelichten. (Begrijpen) 2.7. Kent de verschillende non-solide kankers m.b.t. lymfe. (Begrijpen) 2.8. Kent het verschil tussen het (ortho)sympathisch en parasympathisch zenuwstelsel. (Onthouden) 2.9. Heeft kennis van de oorsprong, de werking en het innervatiegebied van de Nervus Vagus. (Onthouden)

Leerdoel 3 Bewaakt grenzen en eigen professioneel handelen

3. Herkent en bewaakt de grenzen van het eigen professioneel handelen, specifiek in relatie tot de behandeling van oncologische cliënten.
3.1. Beschrijft de indicaties voor huidzorg en massage bij oncologische cliënten. (Begrijpen) 3.2. Beschrijft de contra-indicaties voor huidzorg en massage bij oncologische cliënten. (Begrijpen) 3.3. Licht de wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) toe. (Begrijpen) 3.4. Licht de wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) toe. (Begrijpen) 3.5. Licht toe wat relevant is m.b.t. verslaglegging. (Begrijpen) 3.6. Licht de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) toe. (Begrijpen) 3.7. Licht de ethische aspecten van het werk toe. (Begrijpen)

Leerdoel 4 Kennis producten en ingrediënten

4. Beschikt over relevante kennis van producten en ingrediënten in relatie tot oncologische huidzorg.
4.1. Licht de belangrijkste kwalijke stoffen en hun effecten toe, in relatie tot de oncologische huid; vermijdt het gebruik hiervan. (Begrijpen)
4.2. Is op de hoogte van veilig te gebruiken stoffen in relatie tot de oncologische huid. (Begrijpen)

Leerdoel 5 Voorbereiden behandeling

5. Bereidt de gehele behandeling voor volgens de geldende, reguliere protocollen.
5.1. Legt uit waarom meer tijd voor een intakegesprek en bespreking van het behandelplan nodig is. (Begrijpen)

Leerdoel 6 Uitvoeren huidzorgbehandeling

6. Voert een huidzorgbehandeling uit, volgens de geldende, reguliere protocollen.
6.1. Stemt de uitvoering van de behandeling af, op de actuele mentale en fysieke gesteldheid. (Toepassen)
6.2. Houdt rekening met de belastbaarheid van de cliënt. (Evalueren)
6.3. Geeft een onderbouwing van gemaakte keuzes in de behandeling. (Evalueren)

Leerdoel 7 Uitvoeren visagie- en camouflagebehandeling

7. Voert een visagie- en camouflagebehandeling uit.
7.1. Heeft kennis van morfologie van het gelaat in relatie tot visagie en camouflage. (Onthouden)
7.2. Kent bijwerkingen van de therapie op huid, haar en nagels. (Onthouden)
7.3. Legt de basisprincipes van visagie en camouflage uit. (Begrijpen)

Leerdoel 8 Uitvoeren aangepaste massage

8. Voert een aangepaste massage uit.
8.1. Kent het doel van het in levels masseren bij oncologische cliënten.
8.2. Kan de rol van aanmaak van oxytocine en serotonine uitleggen, in relatie tot de levels van massage bij oncologische cliënten.
8.3. Beschrijft de verschillende levels van masseren en weet welke levels bij oncologische cliënten kunnen worden toegepast.
8.4. Kent relevante aandachtspunten voor massage bij oncologische cliënten.
8.5. Voert een hand- en onderarm massage uit, conform protocol.
8.6. Voert een voet- en onderbeenmassage uit, conform protocol.
8.7. Voert een hoofd-/schoudergordelmassage uit, conform protocol.
8.8. Kent mogelijke tijdelijke reacties ná een massage door afvoer van toxines.
8.9. Heeft kennis van de oorsprong en werking van de Nervus Vagus. • Vegetatieve zenuwstelsel • Parasympatisch zenuwstelsel

Leerdoel 9 Herkennen en erkennen eigen emoties

9. Gaat op een professionele en betrokken manier om met oncologische cliënten.

- 9.1. Herkent emoties, fysieke en psychische klachten van de cliënt.
- 9.2. Kent verschillende manieren om met emoties, fysieke en psychische klachten van de cliënt om te gaan.
- 9.3. Herkent en erkent eigen emoties en kent manieren om hier professioneel mee om te gaan.

Leerdoel 10 Belangen, wensen en mogelijkheden cliënt en commercie

10. Maakt een evenwichtige afweging tussen de belangen, wensen en mogelijkheden van de cliënt en de commerciële doelen.

- 10.1. Vraagt actief naar ervaringen van de cliënt en reageert/sluit hierop aan. (Toepassen)
- 10.2. Deelt eventueel eigen professionele waarnemingen die van belang zijn van een (volgende) behandeling.
- 10.3. Legt een vervolgafpraak vast (als die er is). (Toepassen)
- 10.4. Gaat op een passende manier om met last minute afzeggingen wegens ziekte, etc. (Toepassen)
- 10.5. Verkoopt (aangepaste) producten, als de cliënt aangeeft dat zij daar behoefte aan heeft. (Toepassen)

Instroomeisen

De kandidaten voor het examen 'Oncologische huidzorg en massage' moeten, om toegelaten te worden tot het examen, in het bezit zijn van:

- een MBO-4 diploma Allround Schoonheidsspecialist of het branche diploma Allround Schoonheidsspecialist NLQF-4;
- MBO-3 diploma Schoonheidsspecialist of het branchediploma Schoonheidsspecialist NLQF-3.

De deelnemer dient gemotiveerd te zijn om te gaan werken met deze doelgroep van oncologische patiënten. Begrijpen wat de impact is en wat de gewenste rol is van de schoonheidsspecialist. De opleider zal hiertoe een motivatie van de deelnemer vragen om te onderzoeken wat de betekenis is en kan zijn van het volgen en uitvoeren van deze specialisatie.

Toetsplan

Toets-code	Naam onderdeel	Toets	Leerdoel	Beoordelings-vorm	Cijfer minimaal. te behalen: 6
4.28.1	Kennistoets Oncologische huidzorg en massage	Theorietoets	1 t/m 3 4.1,4.2 4.4,4.5 5.1 7.7, 7.2 9.1	Theorie	100%
4.28.2	Portfolio	Casus/ portfolio simulatie	5.2 t/m 5.5 6.1 t/m 6.3 9.1 t/m 9.3 10.1 t/m 10.5	Casus/portfolio	100%
4.28.3	Proeve Oncologische huidzorg en massage	Visagie/camoufla ge	7.3, 7.4	Proeve van bekwaamheid	50%
		Aangepaste massage	8.1 t/m 8.9	Proeve van bekwaamheid	50%

Toetsmatrijs theorie Oncologische huidzorg en massage

Uitgangspunten theorietoets

De theorietoets is een belangrijk onderdeel in deze deelkwalificatie. Op grond van verkregen kennis en inzicht legt deze toets de basis voor het professioneel en kundig uitvoeren van oncologische huidzorg en massage. De theorietoets is gebaseerd op de toetsmatrijs, hieronder beschreven.

De theorietoets bestaat uit 30 gesloten vragen die digitaal worden getoetst. Het zak/slaag niveau is hierbij minimaal 70% wat goed beantwoord moet zijn.

Benodigde examentijd: 45 minuten.

Toetsmatrijs Oncologische huidzorg en massage/ Deelkwalificatie THEORIE

Vakonderdeel (Taxonomie van Bloom)	Vragen
1 DE KANDIDAAT LICHT HET ONTSTAAN VAN KANKER, DE VERSCHILLENDE SOORTEN EN DE MOGELIJKE ZICHTBARE EN ONZICHTBARE EFFECTEN VOOR DE ONCOLOGISCHE CLIËNT TOE. 1.1. Legt uit wat kanker is. (Begrijpen) 1.2 — Legt uit hoe kanker ontstaat. (Begrijpen) 1.3 — Kent de meest voorkomende soorten kanker (actuele top 5). (Onthouden) 1.4 — Kent het verschil tussen solide en niet-solide kankers en de daaruit volgende aandachtspunten. (Onthouden) 1.5 — Kent de meest voorkomende behandelingen bij kanker (zie ook 1.6). (Onthouden) 1.6 — Kent de zichtbare en onzichtbare effecten van kanker(behandelingen). (Onthouden) 1.7 — Legt copingstrategieën en kenmerkend gedrag uit. (Begrijpen) 1.8 — Beschrijft individuele manieren van omgaan met het ziekteproces, gerelateerd aan culturele achtergrond, omgeving, persoonlijk karakter, leeftijd, etc. (Begrijpen) 1.9 — (Her)kent specifieke kenmerken van huidkanker en adviseert de cliënt zo nodig om de huisarts te raadplegen. (Begrijpen) 2. DE KANDIDAAT BESCHIKT OVER BASISKENNIS VAN DE ANATOMIE EN FYSIOLOGIE VAN HET LYMFESTELSEL EN HET VEGETATIEVE ZENUWSTELSEL. 2.1 — Legt uit wat de anatomie van het lymfestelsel is. (Begrijpen) 2.2 — Legt uit wat begin- en eindpunt van de lymfevaten is. (Begrijpen) 2.3 — Kent het grootste lymfevat. (Onthouden) 2.4 — Kent de samenstelling van de lymfe. (Onthouden) 2.5 — Kan de diverse onderdelen van het lymfestelsel benoemen. (Onthouden) 2.6 — Kan de oorzaken en gevolgen van vervuilde lymfe toelichten. (Begrijpen) 2.7 — Kent de verschillende non-solide kankers m.b.t. lymfe. (Begrijpen) 2.8 — Kent het verschil tussen het (ortho)sympathisch en parasympatisch zenuwstelsel. (Onthouden) 2.9 — Heeft kennis van de oorsprong, de werking en het innervatiegebied van de Nervus Vagus. (Onthouden) 3. DE KANDIDAAT HERKENT EN BEWAAKT DE GRENZEN VAN HET EIGEN PROFESSIONEEL HANDELEN, SPECIFIEK IN RELATIE TOT DE BEHANDELING VAN ONCOLOGISCHE CLIËNTEN. 3.1 — Beschrijft de indicaties voor huidzorg en massage bij oncologische cliënten. (Begrijpen) 3.2 — Beschrijft de contra-indicaties voor huidzorg en massage bij oncologische cliënten. (Begrijpen) 3.3 — Licht de wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) toe. (Begrijpen) 3.4 — Licht de wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) toe. (Begrijpen) 3.5 — Licht toe wat relevant is m.b.t. verslaglegging. (Begrijpen) 3.6 — Licht de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) toe. (Begrijpen) 3.7 — Licht de ethische aspecten van het werk toe. (Begrijpen) 4. DE KANDIDAAT BESCHIKT OVER RELEVANTE KENNIS VAN PRODUCTEN EN INGREDIËNTEN IN RELATIE TOT ONCOLOGISCHE HUIDZORG 4.1 — Licht de belangrijkste kwalijke stoffen en hun effecten toe, in relatie tot de oncologische huid; vermijdt het gebruik hiervan. (Begrijpen) 4.2 — Is op de hoogte van veilig te gebruiken stoffen in relatie tot de oncologische huid. (Begrijpen) 5. DE KANDIDAAT BEREIDT DE GEHELE BEHANDELING VOOR VOLGENS DE GELDENDE, REGULIERE PROTOCOLLEN. 5.1 — Legt uit waarom meer tijd voor een intakegesprek en bespreking van het behandelplan nodig is. (Begrijpen) 7. DE KANDIDAAT VOERT EEN VISAGIE- EN CAMOUFLAGEBEHANDELING UIT. 7.1 — Heeft kennis van morfologie van het gelaat in relatie tot visagie en camouflages. (Onthouden) 7.2 — Kent bijwerkingen van de therapie op huid, haar en nagels. (Onthouden) 7.3 — Legt de basisprincipes van visagie en camouflages uit. (Begrijpen) 8. DE KANDIDAAT VOERT EEN Aangepaste MASSAGE UIT 8.1 — Kent het doel van het in levels masseren bij oncologische cliënten. (Onthouden) 8.2 — Kan de rol van aanmaak van oxytocine en serotonine uitleggen, in relatie tot de levels van massage bij oncologische cliënten. (Begrijpen) 8.3 — Beschrijft de verschillende levels van masseren en weet welke levels bij oncologische cliënten kunnen worden toegepast. (Begrijpen) 8.4 — Kent relevante aandachtspunten voor massage bij oncologische cliënten. (Onthouden) 8.8 — Kent mogelijke tijdelijke reacties ná een massage door afvoer van toxines. (Onthouden) 8.9 — Heeft kennis van de oorsprong en werking van de Nervus Vagus. (Onthouden)	6 6 5 2 1 3 5 2

9. DE KANDIDAAT GAAT OP EEN PROFESSIONELE EN BETROKKEN MANIER OM MET ONCOLOGISCHE CLIËNTEN	
9.1 — Herkent emoties, fysieke en psychische klachten van de cliënt. (Onthouden)	
TOTAAL	30

Toetsmatrijs casus portfolio simulatie

Kennis en vaardigheden per hoofdaspect		Opdracht;	Leerdoel	Toetsdoel	Weging
1	Omgang (Rollenspel) ▪ De deelnemer kan met emoties, fysieke en psychische klachten van de cliënt omgaan.	1. ken jezelf met oncologische cliënten	9.1, 9.2.	- De deelnemer kan verschillende emoties herkennen en verschillende manieren toepassen om met emoties, fysieke en psychische klachten van de cliënt om te gaan.	20%
	▪ De deelnemer kan eigen emoties herkennen en erkennen en kent verschillende strategieën om hier professioneel mee om te gaan.		9.3.	- De deelnemer herkent en erkent eigen emoties en past strategieën toe om hier mee om te gaan.	
2	Vorbereiding huidzorgbehandeling ▪ De deelnemer kan een huidzorg behandeling voorbereiden volgens de geldende, reguliere protocollen.	2. Vorbereiding, intake, behandelplan en consent	5.2 5.3 5.4 5.5	- De deelnemer heeft op basis van de gegevens uit het intakegesprek en eigen observaties bepaalt of de huidzorgbehandeling is geïndiceerd en - Heeft een behandelplan opgesteld conform de mogelijkheden, het richtsnoer en de wettelijke kaders en - Heeft schriftelijke toestemming van de cliënt om de behandeling uit te voeren.	30%
	▪ De deelnemer kan een huidzorgbehandeling uitvoeren volgens geldende, reguliere protocollen		6.1 6.2 6.3	- De deelnemer kan een huidzorgbehandeling aanpassen met inachtneming van de belastbaarheid van de cliënt - Kan deze aanpassen op de actuele mentale en fysieke gesteldheid en - Kan gemaakte keuzes onderbouwen - Vermijd het gebruik van kwalijke stoffen in relatie tot oncologische huidzorg en past veilig te	

				gebruiken stoffen toe in de behandeling	
3	Evaluatie, afronding en vervolg De deelnemer kan de behandeling evalueren, relevante waarnemingen die van belang zijn professioneel delen, Indien nodig: - Vervolgafpraak/afspraken vastleggen, - producten adviseren en verkopen.	4. Evenwichtige afwegingen maken	10.1 10.2 10.3 10.4 10.5	- De deelnemer heeft de behandeling geëvalueerd en - De client kunnen adviseren voor vervolgbehandelingen en producten en indien nodig: - Professionele waarnemingen kunnen delen; - Een vervolgafspraken vastleggen - Product(en) adviseren en verkopen	20%

Uitgangspunten casus portfolio simulatie

Gedurende de opleiding Oncologische huidzorg en massage voert u opdrachten uit om ervaring op te doen met diverse aspecten van het werken met oncologische patiënten. Bij de uitvoering van die opdrachten verzamelt u bewijzen. Deze bewijzen samen levert u aan als portfolio.

Tijdens het praktisch examen, levert u dit portfolio in bij de assessoren.

Voor het maken van de 4 opdrachten kunt u gebruik maken van een voorbeeld oncologisch cliënt uit uw al opgedane ervaring (deelnemer anonimiseren) of u kunt een casus maken. Een paar voorbeeld casussen die u kunt gebruiken en aanpassen:

Voorbeeld Casussen:

Casus: Hand- en Voetsyndroom bij Targeted Therapy

Model: Vrouw, 40 jaar

Fictieve Casus: De cliënt krijgt doelgerichte therapie voor longkanker, wat heeft geleid tot het hand-voet syndroom (palmar-plantar erythrodysesthesia). Dit syndroom veroorzaakt pijnlijke, gezwollen en rood verkleurde handpalmen en voetzolen.

Vraag van deze cliënt: "Ik krijg doelgerichte therapie voor longkanker en ik heb last hebt van het hand-voet syndroom, met pijnlijke, gezwollen en rood verkleurde handpalmen en voetzolen. Door pijnlijke handen kan deze cliënt haar gezicht minder goed verzorgen. Ze zou graag een ontspannende gezichtsbehandeling willen met make-up."

Casus: Radiotherapie en Huidverkleuring

Model: Vrouw, 60 jaar

Fictieve Casus: De patiënt heeft behandeling gehad voor huidkanker Als gevolg van de medische behandeling is er hyperpigmentatie (donkere verkleuring) en dunner worden van de huid in het behandelde gebied ontstaan.

Vraag van deze cliënt: "Ik heb een medische behandeling ondergaan en heb nu last van donkere verkleuring en dunne huid in het behandelde gebied. Ik vraag om een ontspannende gezichtsbehandeling en advies om deze huidproblemen aan te pakken en verdere schade te voorkomen, daarnaast zou ik graag een camouflage willen."

Casus: Chemotherapie en Huidirritatie

Model: Vrouw, 45 jaar

Fictieve Casus: De cliënt heeft recent een reeks chemotherapiebehandelingen ondergaan voor borstkanker. Als gevolg hiervan ervaart ze ernstige huidirritatie en droogheid, met name op haar gezicht en handen. Ze heeft ook last van pruritus (jeuk) en lichte schilfering van de huid.

Vraag van deze cliënt: "Ik heb chemotherapiebehandelingen ondergaan en de huidproblemen die ik ervaar, zijn droogheid, jeuk en schilfering. Ik zoek hulp bij verlichting van de irritatie en het verbeteren van de hydratatie van mijn huid."

Opdracht 1, Ken u zelf om de omgang met oncologische cliënten:

Als professioneel beroepsbeoefenaar wilt u natuurlijk op een professionele wijze op een betrokken manier omgaan met oncologische cliënten.

Wat gaat u doen:

Beschrijf op welke wijze u zelf kunt omgaan met de emoties, fysieke en psychische klachten van de cliënt.

- Welke strategie past u toe,
- Uit welke stappen bestaat deze strategie,
- Welke emoties kunnen bij uzelf ontstaan,
- Wat zijn uw eigen valkuilen,
- Hoe bewaart u een professioneel evenwicht tussen afstand – nabijheid,
- Welke emoties kunt u verwachten bij deze cliënten.

Opdracht 2, Voorbereiding, intake, behandelplan en consent:

De voorbereiding op het werken met oncologisch cliënten geschiedt volgens bestaande en uw eigen protocollen en procedures. In deze opdracht laat u zien hoe u Protocollen en procedures toepast op een casus van een oncologische cliënt.

Wat gaat u doen:

Beschrijf op welke wijze de volgende procedures gaan inrichten. Welke formulieren gebruikt u, welke gegevens legt u vast in uw cliëntendossier, met welke wettelijke kaders heeft u te maken en hoe legt u het consent van uw cliënt vast.

Gebruik voor deze opdracht een fictieve cliënt met één van de casussen hierboven of uw eigen casus. Voeg voorbeelden toe van alle formulieren die u gaat gebruiken:

- Hoe ziet u intakegesprek eruit?
- Welke anamnese- observatieformulier gebruikt u?
- Met welke procedurele en wettelijke kaders heeft u te maken?
- Hoe legt u het behandelplan vast?
- Hoe zorgt u voor schriftelijke consent van de cliënt?

Opdracht 3, Behandeling, waar houdt je rekening mee:

Waar moet u rekening mee houden bij het behandelen van oncologische cliënten. Hoe bereidt u zich daarop voor en met welke producten en materialen gaat u juist wel en juist niet werken?

Wat gaat u doen:

Beschrijf op welke wijze u de behandeling kunt afstemmen op de mentale en fysieke gesteldheid. Zijn er producten die u juist niet gaat gebruiken en waar houdt u rekening mee? Geef een onderbouwing voor de aanpassingen die u in uw eigen praktijk kunt gaan toepassen.

Opdracht 4, Evenwichtige afwegingen maken:

Bij het werken met oncologische cliënten zijn er afwegingen te maken tussen belangen, wensen en mogelijkheden van de cliënt en de commerciële doelen die u nastreeft.

Wat gaat u doen:

Beschrijf uw visie op de afwegingen die u maakt tussen uw commerciële doelen en de doelen die in belang van deze cliënten zijn.

- Welke waarnemingen die u maakt kunnen van belang zijn voor een volgende behandeling?
- Op welke wijze gaat u om met vervolgafspraken?
- Hoe gaat u om met last minute afzeggingen?
- Welke producten zijn geschikt voor verkoop en hoe gaat u daar mee om?

Beoordelingscriteria casus portfolio simulatie

Hoofdaspect	Indicator	Beoordelingscriterium	Beschrijving situatie onvoldoende	Score	Weging
Vakvaardigheid Omgang 9.2	Omgaan met emoties, fysieke en psychische klachten van de cliënt.	Heeft een strategie toegepast om met emoties, fysieke en psychische klachten van de cliënt om te gaan.	• Erkent de situatie niet. • Toont medelijden en geen begrip of medeleven, • Herkent de voorkeursstrategie van de cliënt niet. • Maakt gedrag niet bespreekbaar, • Geeft geen grenzen aan.	O/V/G	20%
Vakvaardigheid Omgang 9.3	Herkennen en erkennen eigen emoties	Herkent en erkent eigen emoties en heeft een strategie toegepast om hier mee om te gaan.	• Herkent eigen voorkeursemotie of strategie niet. • Brengt eigen verhaal in. • Geeft geen eigen grenzen aan. • Geen evenwicht tussen afstand-nabijheid.	O/V/G	
Vakvaardigheid 5.2 t/m 5.5	Vorbereiden huidzorg-behandeling	• Heeft op basis van de gegevens uit het intakegesprek en eigen observaties bepaalt of de huidzorgbehandeling is geïndiceerd. • Heeft een behandelplan opgesteld volgens de mogelijkheden, het richtsnoer en de wettelijke kaders. • Heeft schriftelijke toestemming van de cliënt om de behandeling uit te voeren.	• Observeert niet of niet voldoende. • Stelt geen aanvullende vragen bij onduidelijkheden. • Behandelplan is niet correct of volledig ingevuld en/of voldoet niet aan de mogelijkheden en/of het richtsnoer en/of wettelijke kaders. • Heeft geen schriftelijke toestemming van de cliënt.	O/V/G	30%
Vakvaardigheid 6.1 t/m 6.3 4.1, 4.2	Uitvoeren huidzorg-behandeling	• De huidzorg-behandeling is uitgevoerd met inachtneming van de belastbaarheid van de cliënt. • De huidzorg-behandeling is afgestemd op de actuele mentale en fysieke gesteldheid van de cliënt.	• De behandeling sluit niet aan bij de belastbaarheid van de cliënt. • Houd geen rekening met de actuele mentale en/of de fysieke gesteldheid. • Keuzes zijn niet juist en/of niet onderbouwd. • Heeft kwalijke/onveilige	O/V/G	30%

		• Er zijn onderbouwde keuzes gemaakt in de behandeling. • Past veilig te gebruiken stoffen toe in de behandeling	stoffen gebruikt tijdens de behandeling.		
Vakvaardigheid 10.1 t/m 10.5	Evaluatie, afronding en vervolg	Behandeling is geëvalueerd en relevante waarnemingen die van belang zijn professioneel gedeeld.	• Vraagt niet actief naar ervaringen van de cliënt • en reageert/sluit niet aan op de belevingswereld van de cliënt. • Deelt geen eigen professionele waarnemingen die van belang. • Reageert niet passend op een last minute afzegging wegens ziekte, etc.		20%

Toetsmatrijs proeve oncologische huidzorg en massage

1	Vakvaardigheden Aangepaste massage ■ De deelnemer kan een aangepaste massage uitvoeren. - Hand- en onderarmmassage - Voet- en onderbeenmassage - Hoofd/schoudermassage - Gezicht, hals, decolleté	8.5 8.6 8.7	- De deelnemer heeft een aangepaste massage uitgevoerd met inachtneming van: - het doel, - de verschillende levels van masseren, - de relevante aandachtspunten bij oncologische cliënten en - conform de protocollen.	50%
2	Vakvaardigheden visagie en camouflagebehandeling ■ De deelnemer kan camoufleren van plekken met visagiebehandeling	7.4	- De deelnemer heeft een camouflerende visagiebehandeling van de vlekjes uitgevoerd en heeft rekening gehouden met eventuele bijwerkingen, huidskleur en heeft passende technieken, producten/ingrediënten gebruikt.	50%

Uitgangspunten Proeve van bekwaamheid

Het praktijkexamen voor de specialisatie ‘oncologische huidzorg en massage’ voor schoonheidsspecialisten toetst de kennis en vaardigheden van de deelnemer aansluitend op de exameneisen van Anbos en de toetsmatrijs zoals hiervoor is beschreven.

Het bieden van veilige en effectieve huidzorg en massages aan mensen die leven met of herstellende zijn van kanker. Hierbij ligt de nadruk op het bieden van zorg die afgestemd is op de unieke behoefte en omstandigheden van oncologische patiënten. Dit praktijkexamen is een belangrijke stap in de professionele ontwikkeling van de deelnemers en draagt bij aan hun vermogen om kwalitatieve, empathische en deskundige zorg te verlenen aan een kwetsbare patiëntengroep.

Het praktische examen is een proeve van bekwaamheid waarin de examendeelnemer laat zien dat hij of zij in staat is om de juiste risico's in te schatten, passende behandeling te geven en passende advisering te geven. In de reële beroepspraktijk zijn dit patiënten die leven met kanker of herstellende zijn van kanker. Om wel de realistische beroepssituatie te benaderen, zonder deze kwetsbare groep te belasten, wordt er gewerkt met gezonde modellen.

Iedere examendeelnemer neemt een geschikt model mee naar het examen die voldoet aan de modeleisen. Het examen wordt uitgevoerd op een ander model dan de deelnemer heeft meegenomen. De uit te voeren massage wordt door middel van een lootje bepaald.

Eisen aan het model:

- Het model spreekt en begrijpt Nederlands.
- Het model is psychisch en fysiek in staat om de behandeling te ondergaan.
- Het model is ouder dan 40 jaar en heeft op het gelaat te camoufleren plek(ken) zoals: pigmentvlekken, couperose, wallen, kringen, littekens etc.
- Model heeft geen permanente make up

Benodigde examentijd; 75 minuten

De deelnemer plant zelf de tijd van de behandeling in. Beoordeeld worden de volgende onderdelen volgens de toetsmatrijs:

- Omgang met de cliënt,
- Maken van een huiddiagnose
- Vakvaardigheden huidzorgbehandeling,
- Vakvaardigheden camoufleren van plekken en visagiebehandeling*,
- Vakvaardigheden aangepaste massage van minimaal 15 minuten
- Evaluatie, nazorg en advies.

De aangepaste massage, camoufleren van plekken met visagiebehandeling* dient de deelnemer in deze tijd in te plannen.

Benodigde materialen:

- ✓ De deelnemer neemt haar eigen materialen en producten mee. Zij is op de hoogte van de ingrediënten van deze producten en de geschiktheid voor oncologische huidzorg.
- ✓ Het portfolio met de opdrachten neemt de deelnemer mee en levert deze in op het examen.

De camouflerende visagie behandeling bestaat uit:

- Reiniging van het gezicht
- Gebruik van camouflage en of concealer
- Visagie behandeling
 - Egaliseren van de teint met foundation
 - Contouren en highlighten (donker-licht)
 - Accentverlegging: oogmake-up (eyeliner en mascara) of lippen (lippotlood en lipstick)
 - Vormgeven van de wenkbrauwen
 - Blush en/of bronzer
- **Afwerking en fixatie**
 - Poeder
 - Nazorgadvies over het verwijderen van de make-up en geschikte producten

Beoordelingscriteria proeve huidzorg en massage

Hoofdaspect	Indicator	Beoordelingscriterium	Beschrijving situatie onvoldoende	Score	Weging
Vakvaardigheid 7.4	Uitvoeren visagie- of camouflagebehandeling	- Bij de uitvoering is rekening gehouden met - eventuele bijwerkingen. - Heeft de basisprincipes van visagie en/of camouflage toegepast: - licht/donkerprincipe, - warm/koelprincipe - passende technieken, - passende producten en/of ingrediënten gebruikt.	- Er is geen of onvoldoende rekening gehouden met eventuele bijwerkingen. - Heeft de basisprincipes van visagie en/of camouflage niet of onjuist toegepast: - Er zijn geen passende producten gebruikt, - De technieken zijn niet passend bij de behandeling en/of onjuist uitgevoerd.	O/V/G	50%
Vakvaardigheid 8.5 t/m 8.7	Uitvoeren aangepaste massage-behandeling volgens protocol: - Hand- onderarm-massage, - Voet- en onderbeen-massage, - Hoofd- en schoudergordel-massage. - Gezicht, hals, decolleté	De massage is uitgevoerd volgens protocol met inachtneming van: - het doel, - de verschillende levels van masseren, - de relevante aandachtspunten bij oncologische cliënten (hematomen, geen etherische olie)	- Massage is niet volgens protocol uitgevoerd. - Er is geen rekening gehouden met het doel. - Heeft onjuiste levels van masseren toegepast. - Geen of te weinig rekening gehouden met relevante aandachtspunten bij oncologische cliënten(hematomen, etherische olie).	O/V/G	50%

Toetstermen

1. Licht het ontstaan van kanker, de verschillende soorten en de mogelijke zichtbare en onzichtbare effecten voor de oncologische cliënt toe.

1.1. Legt uit wat kanker is. (Begrijpen)

- Definitie van kanker
 - Tumoren
 - Goedaardige tumoren/benigne tumoren
 - Kwaadaardige tumoren/maligne tumoren
 - Uitzaaiingen/metastasen

1.2. Legt uit hoe kanker ontstaat. (Begrijpen)

- Mogelijke risicofactoren/ontstaansfactoren voor kanker
 - Overgeërfde genen
 - Vergrootte kans op borstkanker
 - Vergrootte kans op darmkanker
 - Niet behandelde infecties
 - Virussen/infectieziekten
 - Epstein Barr virus
 - Kans op ziekte van Burkitt
 - HPV (Humaan papilloma) virus
 - o.a. kans op baarmoederhalskanker, keelkanker, peniskanker, longkanker
 - Hepatitis
 - Kans op leverkanker
 - Leefomgeving
 - Zonverbranding voor kans op huidkanker
 - Overmatige straling
 - UV
 - Radioactief
 - Ioniserend (röntgen)
 - Chemische stoffen
 - Cytostatica/Geneesmiddelen voor kanker
- Leefstijlfactoren die van invloed kunnen zijn op het verminderen van de kans op kanker
 - Gezond eetpatroon
 - Gezond beweegpatroon
 - Gezond gewicht/BMI
 - Niet roken

1.3. Kent de meest voorkomende soorten kanker (actuele top 5). (Onthouden)

- Incidentie 2023 IKNL
 - Top 5 vrouwen
 - Borstkanker
 - Huidkanker
 - Longkanker
 - Darmkanker

- Hematologische maligniteiten
- Top 5 bij mannen
 - Prostaatkanker
 - Huidkanker
 - Darmkanker
 - Hematologische maligniteiten

1.4. Kent het verschil tussen solide en niet-solide kankers en de daaruit volgende aandachtspunten.
(Onthouden)

- Solide kanker/niet solide
 - Primair
 - Secundair
- Hodgkin/Non-Hodgkin
- Leukemie
- Kahler

1.5. Kent de meest voorkomende behandelingen bij kanker (Onthouden)

- Kankerbehandelingen werking op hele lichaam (systemisch)
 - Chemotherapie
 - Hormoontherapie
- Kankerbehandelingen werking doelgericht/target
 - Doelgerichte therapie
 - Immunotherapie
- Mogelijke invloeden van kankerbehandeling
 - op de huid:
 - een droge, schilferige huid
 - plotselinge uitslag
 - snellere verkleuring of verbranding van de huid door de zon
 - bruine vlekken en bruine verkleuring
 - witte vlekken zonder pigment
 - roodheid
 - Jeuk
 - op de nagels:
 - trager groeien
 - ontstaan van witte lijnen
 - droger, brozer en/of zachter worden
 - splijten, breken en/of loslaten
 - op de haren:
 - alopecia/haaruitval
- Verhoogd risico op infecties
 - Schimmelinfecties
 - verhoogde gevoeligheid voor schimmelinfecties
 - Bacteriële infecties
 - verhoogde gevoeligheid voor bacteriële infecties
 - erysipelas
 - paronychia
 - kan ook ontstaan door schimmel of gist
 - pseudomonas

- Afwijkingen aan voeten, tenen en handen;
 - Hand-voetsyndroom (palmoplantaire erythrodysesthesie syndroom of acraal erytheem), voornamelijk bij gebruik van medicijn capecitabine of andere cytostatica zoals doxorubicine
 - Een tintelend gevoel in handen en voeten
 - Roodheid
 - Oedeem
 - Pijn
 - Jeuk
 - Blaarvorming
 - Hand-voetsyndroom ingedeeld in gradaties naar wat ADL nog mogelijk is
 - Graad 1; erytheem, vervelling, geen pijn,
 - ADL volledig uitvoerbaar
 - Graad 2; wel pijn, erytheem, hyperkeratose,
 - ADL beperkt uitvoerbaar
 - Graad 3; veel pijn, functieverlies, hematomen en/of blaren en/of bullae
 - ADL is bedledig

1.6. Kent de zichtbare en onzichtbare effecten van kanker(behandelingen). (Onthouden)

- Behandelingen
 - Operatie
 - Bestraling
 - Chemotherapie
 - Doelgerichte (targeted) therapie
 - Immunotherapie
 - Adjuvante behandeling
 - Neo-adjuvante behandeling
 - Palliatieve behandeling
- Effecten
 - Neuropathie in handen en voeten (tijdelijk of blijvend) Neem voor de uitingen de beschrijvingen van de DN-4;
 - Tintelende of dove voeten en pijnscheuten
 - Gevoel op watten te lopen
 - Speldenprikken
 - Tintelingen (alsof mieren over de huid lopen)
 - Verstoring fijne motoriek
 - Krachtsverlies in handen en voeten
 - Sneller uit balans
 - Moeilijk lopen
 - Bewegingsbeperkingen
 - Verminderde weerstand
 - Pijn
 - Circulatiestoornissen

1.7. Legt copingstrategieën en kenmerkend gedrag uit. (Begrijpen)

- Copingstrategieën Fight, Flight, Freeze, Fawn, Flop
- (omgaan met stress)
 - Positief
 - actief
 - doelgericht
 - met vertrouwen
 - Negatief
 - vermijden van emoties
 - zich terugtrekken
 - overmatig gebruik van alcohol/drugs

1.8. Beschrijft individuele manieren van omgaan met het ziekteproces, gerelateerd aan culturele achtergrond, omgeving, persoonlijk karakter, leeftijd, etc. (Begrijpen)

- Verdriet
- Angst
- Machteloosheid
- Onbegrip
- Boosheid
- Taboesfeer

1.9. (Her)kent specifieke kenmerken van huidkanker en verwijst indien nodig door adviseert de cliënt zo nodig om de huisarts te raadplegen. (Begrijpen)

- Melanoom
 - Melanoma in situ
 - Lentigo maligna melanoom
 - Nodulair melanoom
 - Acrolentigineus melanoom/subunguaal melanoom
- Sarcoom
 - Kaposisarcoom
- Carcinoom
 - Basaalcelcarcinoom/ BCC
 - Plaveiselcarcinoom
 - Actinische keratose
 - Ziekte van Bowen/Morbus Bowen
- ABCDE-regel

2. Beschikt over basiskennis van de anatomie en fysiologie van het lymfestelsel en het vegetatieve zenuwstelsel.

2.1. Legt uit wat de anatomie van het lymfestelsel is. (Begrijpen)

- Lymfestelsel
 - Lymfe
 - Verschil bloed en lymfe
 - Samenstelling
 - Lymfevocht / chylus
- Bouw, ligging en functie lymfestelsel
 - Weefselspleten

- Lymfe capillairen
- Lymfevaten / chylvaten
 - Borstbuis
 - Rechter lymfebuis
- Lymfoid weefsel
- Lymfeknopen/ lymfeklieren
 - Milt, amandelen
- Lymfocyten

2.2. Legt uit wat begin- en eindpunt van de lymfevaten is. (Begrijpen)

Zie 2.1.

2.3. Kent het grootste lymfevat. (Onthouden)

- Ductus Thoracicus

2.4. Kent de samenstelling van de lymfe. (Onthouden)

- Dode celresten, beschadigde cellen, virussen/bacteriën
- Lichaamsvreemde stoffen/afbraakproducten celstofwisseling
- Voedingsstoffen
- Afweercellen, lymfocyten

2.5. Kan de diverse onderdelen van het lymfestelsel benoemen. (Onthouden)

Zie 2.1.

2.6. Kan de oorzaken en gevolgen van vervuilde lymfe toelichten. (Begrijpen)

- Oorzaken
 - Ziekte
 - Operatie
 - Medicijngebruik
 - Inferieure voeding
 - Ontstekingsreacties
 - Stress (chronisch)
 - Kanker
- Gevolgen
 - Lymfoedeem
 - Chronische vermoeidheid
 - Hoge bloeddruk
 - Hoofdpijn
 - Chronische infecties
 - Reumatische aandoeningen

2.7. Kent de verschillende non-solide kankers m.b.t. lymfe. (Begrijpen)

Zie 1.4.

2.8. Kent het verschil tussen het (ortho)sympathisch en parasympathisch zenuwstelsel. (Onthouden)

- (Ortho)sympathisch
 - Alert/actie/gevaar/ overleven

- Vechten/vluchten/bevriezen
- Pijn, ziekte, trauma
- Angst, boosheid, agressie, somber
- Adrenaline/Cortisol
- Zelfherstellend vermogen
- • Parasympatisch
 - Rust/regeneratie/herstel
 - Ontspanning na inspanning
 - Veiligheid/vertrouwen/plezier
 - Oxytocine/Serotonine
 - Zelfherstellend vermogen
 - Nervus Vagus
 - Betere regulatie hormoonbalans

2.9 –kennis van de oorsprong, de werking en het innervatiegebied van de Nervus Vagus. (Onthouden)

- Oorsprong
 - Hersenstam (12de hersenzenuw)
 - Linker – en rechter
- Functie
 - Reguleren:
 - Hart
 - Spijsvertering
 - Emoties

3. Herkent en bewaakt de grenzen van het eigen professioneel handelen, specifiek in relatie tot de behandeling van oncologische cliënten.

3.1. Beschrijft de indicaties voor huidzorg en massage bij oncologische cliënten. (Begrijpen)

- Indicaties
 - Behandeling passend bij de wens van de cliënt
 - Behandeling passend binnen het vakgebied van de schoonheidsspecialist
 - Vermindering van huidklachten
 - Ontspanning

3.2. Beschrijft de contra-indicaties voor huidzorg en massage bij oncologische cliënten. (Begrijpen)

- Relatieve contra-indicaties, met toestemming van behandelend arts
 - Ernstige vermoeidheid (fysiek/emotioneel/mentaal)
 - Neuropathie
 - Neuromyopathie
 - Tijdens/na behandeling
 - Hand-voetsyndroom
- (Absolute)contra-indicaties
 - Koorts, infectie
 - Osteoporose
 - Beschadigde huid
 - Geïrriteerde huid

- Inflamtoire huid
- Lymfeedeem
- Trombose

3.3. Licht de wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) toe. (Begrijpen)

- Legt in het kort uit wat de Wkkgz inhoudt
- Legt uit waarom het belangrijk is om te werken volgens de richtlijnen en de ANBOS-richtsnoeren
- Legt uit waarom verslaglegging belangrijk is volgens de Wkkgz
- Legt uit hoe er gereflecteerd en geëvalueerd kan worden op resultaten/klachten/incidenten
- Legt uit hoe er kan worden gewaarborgd dat er met bekwaam personeel gewerkt wordt (indien van toepassing)
- Legt uit wat de vereisten van de Wkkgz zijn met betrekking tot apparatuur en producten
- Legt uit wat de informatieplicht is aan de cliënt
- Legt uit hoe er moet worden omgegaan met incidenten inclusief ernstige incidenten
- Beschrijven hoe er gewerkt moet worden met de meldcode huiselijk geweld
- Legt uit wat de klachtenregeling en de geschilleninstantie inhouden
- Legt uit wat de informatieplicht is van de schoonheidsspecialist m.b.t. de klachtenregeling
- Legt uit wat het belang is, om de klachtenregeling en geschillencommissie onder de aandacht te brengen bij cliënten

3.4. Licht de wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) toe. (Begrijpen)

- Beschrijft in het kort wat de Wtza inhoudt
- Legt de vereisten van de Wtza uit en hoe hieraan kan worden voldaan

3.5. Licht toe wat relevant is m.b.t. verslaglegging. (Begrijpen)

- Beschrijft het belang van de verschillende onderdelen van verslaglegging
- Beschrijft de globale inhoud van een intakeformulier
- Beschrijft de globale inhoud van een informed consent
- Beschrijft de globale inhoud van een behandelverslag

3.6. Licht de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) toe. (Begrijpen)

- Legt in het kort uit wat de AVG inhoudt
- Legt uit wat de regels van de AVG zijn met betrekking tot verslaglegging
- Legt de regels van de AVG uit voor het gebruik van e-mailadressen en andere gegevens van cliënten
- Verwerken van persoonsgegevens ;
 - verzamelen,
 - vastleggen,
 - ordenen,
 - structureren,
 - opslaan,
 - bijwerken of wijzigen,
 - opvragen,
 - raadplegen,
 - gebruiken,
 - doorzenden,

- verspreiden,
- beschikbaar stellen,
- samenbrengen,
- met elkaar in verband brengen,
- afschermen,
- wissen en vernietigen.

3.7. Licht de ethische aspecten van het werk toe. (Begrijpen)

- Legt uit wat ethiek inhoudt
- Beschrijft het belang van ethiek voor de schoonheidsspecialist en cliënt
- Beschrijft voorbeelden van ethiek in de praktijk
- Onderbouwt hoe de eigen ethische afweging is gemaakt in het geval van casussen rondom de schoonheidsspecialist en cliënt
- Autonomie
 - Wilsbekwaam
 - De patiënt moet zelf beslissingen kunnen nemen
 - Geïnformeerde toestemming, informed consent
- Communicatie moet gericht zijn tegen de patiënt, ipv over de patiënt
- Doel is het kunnen uitvoeren van ADL
- Subsidiariteit
 - Met minst ingrijpende middelen een doel bereiken
 - Medisch zinloos handelen
- Lichamelijke integriteit
- Waarden
- Weldoen
- Rechten en plichten
 - Privacy
 - Beroepsgeheim
- Ziekte impact
 - Fysieke invasie (lichamelijke processen)
 - Mentale invasie (je hele leven in teken van kanker)
 - Sociale invasie (levensverzekering, baangarantie, collegiaal contact, plek in maatschappij)

4. Beschikt over relevante kennis van producten en ingrediënten in relatie tot oncologische huidzorg.

4.1. Licht de belangrijkste kwalijke stoffen en hun effecten toe, in relatie tot de oncologische huid; vermijdt het gebruik hiervan. (Begrijpen)

- Minerale oliën/vaseline
- Lanoline (wolvet)
- Vaseline
- Crèmes met metaalionen/Zinkzalf
- Bijenwas
- Alcohol hard en gedestilleerd
- Geurstoffen/Aerosol

- Parabenen
- Siliconen
- Aluminiumzouten
- Phyto-oestrogenen/soja
- Conserveermiddelen
- Zuren
- Bismuth Oxychloride

4.2. Is op de hoogte van veilig te gebruiken stoffen in relatie tot de oncologische huid. (Begrijpen)

- Hyaluronzuur
- Sheabutter
- Squalanen
- Laurinezuur
- Niacinamide
- pH neutrale crèmes
- pH neutrale reinigers

Bijlage 1 DN4

Uw naam en voorletters:

Uw geboortedatum:

In te vullen door de patiënt. Vul vraag 1 en 2 alstublieft in door achter elk item een antwoord aan te kruisen.

Vraag 1: Heeft de pijn één of meer van de volgende kenmerken?

Branderig	☐ Ja	☐ Nee
Pijnlijk koude gevoel	☐ Ja	☐ Nee
Elektrische schokken	☐ Ja	☐ Nee

Vraag 2: Gaat de pijn gepaard met één of meer van de volgende symptomen in hetzelfde gebied?

Tintelingen	☐ Ja	☐ Nee
Prikken	☐ Ja	☐ Nee
Doof gevoel	☐ Ja	☐ Nee
Jeuk	☐ Ja	☐ Nee

In te vullen door de arts. Vul vraag 3 en 4 alstublieft in door achter elk item een antwoord aan te kruisen.

Vraag 3: Is de pijn gelokaliseerd in een gebied waar het lichamelijk onderzoek één of meer van de volgende kenmerken vertoont?

Hypo-esthesie bij aanraking	☐ Ja	☐ Nee
Hypo-esthesie bij prikken	☐ Ja	☐ Nee

Vraag 4: Wordt de pijn in het pijnlijke gebied veroorzaakt of verergerd door:

Wrijven	☐ Ja	☐ Nee
---------	-----------------------------	------------------------------

Ja = 1 punt

Nee = geen punten

Er is sprake van neuropathische pijn bij een score van ≥ 4

Patiëntscore:

Gevalideerde Nederlandse vertaling van de DN4 (Douleur Neuropathique, Diagnostische Neuropathische Pijn vragenlijst). De DN4 is ontwikkeld door Franse pijnexperts (Bouhassira D, et al. Pain 2005; 114:29-36). Psychometrische/biometrische validering van de Nederlandse vertaling van de DN4 vindt momenteel bij Nederlandse patiënten plaats en wordt verzorgd door MAPI Values te Lyon m.m.v. Dr. R. van Seventer, anesthesioloog Amphia Ziekenhuis Breda, Dr. F.J.P.M. Huygen, Hoofd Pijnbehandelcentrum Erasmus MC Rotterdam en Dr. C.J. Vos, huisarts te Spijkenisse. De licentierechten van DN4 in Nederland liggen exclusief bij Pfizer bv.

Waarom deze vragenlijst?

U hebt pijnklachten, maar het is niet helemaal duidelijk of dit neuropathische pijn is. Daarom ontvangt u deze korte vragenlijst.

Herkenning en erkenning van neuropathische pijn is vaak de eerste stap van de behandeling op weg naar verbetering, een leven met minder pijn. Neuropathische (pijn)klachten komen vaker voor dan u denkt. Niet alle patiënten en behandelaars herkennen de klachten direct. Daarom is deze vragenlijst ontwikkeld. Het is een hulpmiddel om gemakkelijk de diagnose te stellen, zodat u weet of u neuropathische pijn hebt en zodat u geholpen kunt worden.

Wat is neuropathische pijn?

Er bestaan verschillende soorten pijn. Uw arts maakt onderscheid tussen nociceptieve pijn en neuropathische pijn. Nociceptieve pijn is pijn tengevolge van een ontsteking of omdat u gevallen bent of in uw vinger hebt gesneden. Neuropathische pijn, ook bekend als zenuwpijn, ontstaat door een beschadiging of verminderde werking van een zenuw. Als er een beschadiging in de zenuw optreedt, ontstaan er veranderingen in de aangedane zenuw.

Neem bijvoorbeeld een beschadiging van de zenuw van de teen. We weten dat de pijnprikkels van de teen aan de hersenen worden doorgegeven waardoor we de pijn als zodanig voelen en vervolgens via een heel ingewikkeld netwerk weer teruggaan naar het ruggenmerg. De zenuwcellen in de kleine teen proberen zich na de beschadiging weer te herstellen, waarbij kleine zenuwuitlopers worden gevormd.

Soms gaan die uitlopers zich bundelen en dan krijg je een knobbeltje, dat noemen we een 'neuroom'.

De uitlopers worden actief en geven stroomstootjes af, waarbij bijvoorbeeld een scherpe, brandende pijn kan ontstaan. Het gebied om de beschadigde zenuw wordt hierdoor overgevoelig. Dit kan tot gevolg hebben dat ook andere zenuwen die normaal geen pijnprikkels afgeven, overgevoelig kunnen worden.

Door een kleine prikkel, bijvoorbeeld het zachtjes aanraken van de huid, kan de pijn flink verergeren. Soms wordt de plek ook zonder aanraken veel gevoeliger. Als de pijn langere tijd bestaat, kan het gebied van de pijn zich uitbreiden en kan er daardoor steeds meer pijn ontstaan.

Meest genoemde neuropathische klachten^(1,2)

- Pijn
- Ondraaglijke pijn in de benen 's nachts
- Brandende pijn
- Hinderlijke tintelingen
- Jeuk
- Gevoel van koude voeten/benen (terwijl de temperatuurnormaal is)
- Gevoel dat je op watten loopt
- Gevoel van mieren die onder of over de huid
- Overgevoelig voor aanraking
- Overgevoelig voor hitte

Neuropathische pijn kan verschillende oorzaken hebben. Pijn kan ontstaan na een ongeluk, na een operatie en als bijkomstig effect van een ziekte, bijvoorbeeld diabetes (suikerziekte), MS, kanker, gordelroos, aids. Ook bepaalde stoffen, waaronder alcohol en sommige middelen voor chemotherapie bij kanker, kunnen de veroorzaker zijn. Een hersenbloeding of een bloeding in het ruggenmerg kan ook neuropathische pijn tot gevolg hebben. In al deze gevallen is het zenuwstelsel beschadigd.

Neuropathische klachten komen vaker voor dan u denkt. Uit onderzoek onder patiënten is bijvoorbeeld gebleken dat bijna 7 van de 10 diabetespatiënten een of meer neuropathische klachten heeft⁽¹⁾.

Voor meer informatie over neuropathische pijn verwijzen wij u graag naar www.stopdepijn.nl

1. TNS NIPO: Onderzoek over neuropathische pijn bij diabetespatiënten (2006), www.stopdepijn.nl

2. TNS NIPO: Onderzoek over neuropathische pijn bij kankerpatiënten (2006), www.stopdepijn.nl